

ХРОНІКА

9 липня 2002 р. в Інституті українознавства ім. І.Крип'якевича НАН України відбулася наукова академія пам'яті видатного українського історика, академіка Івана Крип'якевича у 116-у річницю від дня його народження.

З доповіддю “Іван Крип'якевич – учений і організатор історичної науки” виступив директор інституту, академік Ярослав Ісаєвич. В інших доповідях проаналізовано різні аспекти діяльності вченого: керівництво Комісією старої історії України НТШ (Мирослава Дядюк), науково-організаційну працю на посту завідувача Львівського відділу Інституту історії України та професора Львівського університету в 1939–1941 рр. (Олександр Луцький). Юрій Сливка накреслив образ І. Крип'якевича на тлі його листування з Федором Шевченком. Феодосій Стеблій дав огляд змісту наукового збірника, присвяченого пам'яті історика.

В академії взяли участь спадкоємиця академіка Леся Крип'якевич та інші члени родини.

Учасники академії поклали квіти на могилу І. Крип'якевича і його дружини та взяли участь у панахиді, яку відправив о. Михайло Димид.

30 червня 2004 р. Науковий семінар. Тема: Академік Іван Крип'якевич та доля його творчої спадщини. Доповіді: До джерел формування світогляду І. Крип'якевича (Інна Заболотна, Київ); Домашній архів І.Крип'якевича (Ярослав Федорук, Київ); Село Кудерявці в житті родини Крип'якевичів (Надія Мудра, Львів).

21 червня 2006 р. Науковий семінар. Тема: Львів у житті і творчості академіка Івана Крип'якевича. Доповіді: Іван Крип'якевич – дослідник історії Львова (Я. Ісаєвич); Іван Крип'якевич – ініціатор співпраці львів'ян з ВУАН (Тетяна Гошко); Львівський репертуар особистої бібліотеки Івана Крип'якевича (М. Литвин, Тамара Литвин); Крип'якевичівські пам'ятні місця на карті Львова (за спогадами Романа Крип'якевича) (Ф. Стеблій).

23 червня 2006 р. Науковий семінар. Тема: Іван Крип'якевич у родинній традиції, науці, суспільстві. Доповіді: Археографічна діяльність та джерелознавчі студії Івана Крип'якевича (Інна Заболотна, Київ); Петро Франц Крип'якевич – богослов і душпастир (Леся Крип'якевич, Львів); Презентація книги “Архів Івана Крип'якевича: Інвентарний опис” (Ярослав Федорук, Київ).

10 лютого 2007 р. На Личаківському цвинтарі у Львові посвячено гробівець, в якому знайшли вічний спочинок батьки видатного українського історика, академіка НАН України Івана Крип'якевича о. д-р Петро Франц і Олена та сини Петро Богдан і Роман Крип'якевичі. Чин посвячення і панахиду за померлими відправив о. Михайло Димид.

21 квітня 2007 р. У 40-і роковини від дня смерті Івана Крип'якевича, до його могили на Личаківському цвинтарі прийшли і поклали квіти представники наукової громадськості міста, родина й учні вченого. Панахиду відслужив о. Ігор Пецюх у супроводі хору "Осанна" (керівник Володимир Бень).

Роздумами про непроминальне значення подвижницької праці і творчої спадщини видатного вченого, спогадами про складні моменти його життєвого шляху поділилися Ігор Калинець, Надія Мудра, Феодосій Стеблій, Богдан Якимович, Леся Цегельська-Крип'якевич.

Цього ж дня на львівському телебаченні виступив професор Микола Литвин, який розповів про життєвий і творчий шлях академіка та значення його наукової спадщини для сучасності.

27 червня 2007 р. Спільне засідання Вченої ради і наукового семінару. Тема: Іван Крип'якевич у родинній традиції, науці, суспільстві. Доповіді: Іван Крип'якевич: директорський період діяльності (Олександр Луцький); Військово-історичні дослідження Івана Крип'якевича (Ярослав Кондрач); Петро Франц Крип'якевич як літургіст (Юрій Ясіновський); Родинний архів Крип'якевичів у фондах Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника НАН України (Мирослава Дядюк).

Цього ж дня відбулося посвячення меморіальних таблиць на будинках, де свого часу жив І. Крип'якевич: на вул. Острозького, 7 та на вул. Академіка Павлова, 9. Чин посвячення здійснив о. Ігор Пецюх.

24 червня 2008 р. Науковий семінар (спільно з науковим товариством ім. Шевченка). Тема: Іван Крип'якевич у родинній традиції, науці, суспільстві. Співдоповіді: Іван Крип'якевич – дослідник історичного краєзнавства (Іван Сварник); Епістолярна спадщина Івана Крип'якевича в його особистому архіві і листування з Осипом Назаруком (Мирослава Дядюк); Чоловіки з роду Крип'якевичів (Леся Цегельська-Крип'якевич).

26 червня 2009 р. Науковий семінар спільно з Інститутом українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України і Науковим товариством ім. Шевченка, до 123-річчя уродин Івана Крип'якевича – видатного українського історика академіка Академії наук України, фундатора і колишнього директора академічного Інституту його імені та 10-х роковин смерті його сина Романа – визначного науковця і громадсько-політичного діяча. Тема: Іван Крип'якевич у родинній традиції, науці, суспільстві. Доповіді: Виникнення Козацької держави в контексті української національної революції середини XVII ст. у концепції історії України Івана Крип'якевича (Ярослав Ісаевич); Діяльність Івана Крип'якевича в комісіях Наукового товариства ім. Шевченка (Микола Литвин, Тамара Литвин); Співпраця Івана Крип'якевича з Постійною комісією ВУАН для складання Біографічного словника українських діячів (Інна Заболотна); Радикально-демократична молодь Галичини початку XX ст.: Мирослав Січинський та Іван Крип'якевич (Василь Расевич); Іван Крип'якевич і Організація Українських Націоналістів (Леся Стасюк); Листування Івана Крип'якевича з Омеляном Прицаком (Феодосій Стеблій); Роман Крип'якевич – промотор перевидання творчої спадщини батька (Богдан Якимович); Співпраця Івана та Романа Крип'якевичів з Богословською Академією (о. Михайло Димид).

Зі спогадами про родину Крип'якевичів та її подвижницьку працю в ім'я незалежної України виступили Надія Груник, Ігор Калинець, Ганна Кос, Лариса Крушельницька, Юрій Лукомський, Ігор Матушевський, Юрій Прохасько.

У засіданні взяли участь представники родини Крип'якевичів, від імені яких Леся Цегельська-Крип'якевич подякувала організаторам і учасникам семінару за урочисте вшанування пам'яті Івана і Романа Крип'якевичів. Вона також організувала перегляд виставки фотосвітлин та документального фільму про наукову і громадсько-політичну діяльність Романа Крип'якевича.

Від учасників семінару до могил родини Крип'якевичів на Личаківському цвинтарі покладено квіти.

24 червня 2010 р., у переддень 124-ї річниці від дня народження визначного українського історика, академіка НАН України Івана Крип'якевича Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України і Наукове товариство імені Шевченка провели у Львові традиційний спільний науковий семінар “Іван Крип'якевич у родинній традиції, науці, суспільстві, в якому взяли участь працівники наукових установ міста.

Відкрив засідання заступник директора Інституту українознавства Микола Литвин. Були виголошені і обговорені доповіді “З історії проходів Івана Крип'якевича по Львові” (Остап Серета), “Історія України” Івана Крип'якевича як інструмент кагебістської провокації” (Юрій Зайцев), “Іван Крип'якевич і Микола Андрусак: взаємини вчителя і учня” (Марина Чебан), “Іван Крип'якевич і Михайло Марченко: до історії взаємин” (Феодосій Стеблій), “Листування Івана Крип'якевича з Мироном Кордубою” (Олег Піх).

Під час обговорення доповідей Роман Голик зробив порівняльний аналіз праць І. Крип'якевича і О. Надраги про історичні проходи по Львову. Олена Богдашина (Харківський національний педагогічний університет ім. Г. Сковороди) поінформувала про недавнє перевидання праці М. Марченка “Українська історіографія”.

У засіданні семінару взяла участь спадкоємиця академіка Леся Цегельська-Крип'якевич, яка подякувала учасникам за вшанування пам'яті видатного вченого.

Наприкінці засідання надійшла сумна звістка про упокоєння після тяжкої хвороби найвидатнішого учня І. Крип'якевича директора Інституту його імені – академіка НАН України Ярослава Ісаєвича. Учасники вшанували пам'ять покійного вченого хвилиною мовчання.

23 червня 2011 р. в Інституті українознавства ім. І. Крип'якевича відбулася урочиста академія до 125-річчя від дня народження фундатора Інституту.

“Треба нам по-новому будувати своє життя. До цього завдання ми ідемо дорогою наших давніх діячів і героїв, що безуспішно боролися за волю України. Від Святослава і Володимира, Хмельницького і Мазепи, через Шевченка і Франка до Миколи Міхновського й Євгена Коновальця – всі вони жертвували свою силу для української справи. Ми йдемо їхніми слідами – добудемо нашій Україні волю, самостійність та соборність”. Ці слова видатного історика України та одного з найкращих учнів Михайла Грушевського, академіка АН УРСР Івана Крип'якевича (1886–1967) актуальні й нині. Власне про життєвий шлях, наукову і громадську діяльність одного з найвизначніших українських істориків ХХ ст. у

контексті родинних традицій і на тлі історичних реалій новітньої доби в історії України йшлося на урочистій академії. Її організували Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника, Український Католицький Університет, Наукове товариство імені Шевченка у Львові.

У доповіді в. о. директора Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України доктора історичних наук Миколи Литвина "Іван Крип'якевич – організатор української історичної науки" проаналізовано діяльність вченого на посаді директора історично-філософичної секції Наукового товариства імені Шевченка (1924–1937), участь у роботі його комісій – етнографічної, археографічної, бібліографічної (з 1934 р. – бібліологічної), історії штуки, музейної, музикологічної, правничої, старої історії, нової історії України, історично-джерелознавчої; чимало уваги приділено праці вченого на посаді завідувача кафедри історії України Львівського університету (1939–1941, 1944–1946), завідувача Львівського відділу Інституту історії АН УРСР у Києві (1940–1941, 1944–1946), директора Інституту суспільних наук АН УРСР (1953–1962). Старший науковий співробітник Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України кандидат історичних наук Олександр Луцький проаналізував наукове життя Інституту суспільних наук АН УРСР в 1951–1962 рр. Декан гуманітарного факультету Українського Католицького Університету доктор історичних наук Ігор Сковчиляс охарактеризував церковно-релігійні студії вченого, його працю у 30-х роках у Богословській академії у Львові. Старший науковий співробітник Львівського відділення Інституту археографії та джерелознавства ім. М. Грушевського НАН України кандидат історичних наук Надія Халак розповіла про особливості листування Івана Крип'якевича та Степана Томашівського. Невістка вченого Леся Крип'якевич виголосила повідомлення "Чоловіки роду Крип'якевичів" і подарувала співорганізаторам академії мало-відомі портрети історика. Завідувач відділу нової історії Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України кандидат історичних наук Феодосій Стеблій поділився спогадами про свого незабутнього вчителя. Учасники академії визнали необхідність упорядкування кількатомного видання праць історика, випуску пам'ятного конверта і марки на честь Івана Крип'якевича.

Того ж дня в будинку на вул. Винниченка, 24 урочисто відкрито меморіальний кабінет академіка Івана Крип'якевича, а у Львівській національній науковій бібліотеці України ім. В. Стефаника – ювілейну виставку книг і рукописів ученого, яку представили член-кореспондент НАН України Мирослав Романюк і кандидат історичних наук Тамара Литвин. Як відомо, кілька років тому великий архів ученого родина передала до цієї книгозбірні.

На Личаківському історико-меморіальному цвинтарі о. Михайло Димид увечері відправив панахиду на могилі Івана Крип'якевича. Учасники академії поклали квіти також до родинного гробівця Крип'якевичів (там поховані батьки і діти вченого).

М.Л.

25 червня 2012 р. Науковий семінар.

Тема: Іван Крип'якевич у родинній традиції, науці, суспільстві.

Доповідь: Шашкевичіана Івана Крип'якевича (Феодосій Стеблій)

27 червня 2013 р. Науковий семінар (спільно з Науковим товариством ім. Шевченка).

Тема: Іван Крип'якевич у родинній традиції, науці, суспільстві.

Доповіді: Шевченкіана Івана Крип'якевича (Феодосій Стеблій); Художня проза Івана Крип'якевича (Петро Шкраб'юк); Архів і бібліотека Івана Крип'якевича у відділі рукописів в Національній бібліотеці ім. В. Стефаніка (Тамара Литвин); Роман Крип'якевич у світлі документів Галузевого державного архіву СБУ (Олександр Луцький).

10 грудня 2013 р. У м. Жовкві в приміщенні ЗОШ № 1. відбулася науково-практична конференція “Іван Крип'якевич – дослідник історії України та історії Жовкви”.

З Жовквою пов'язана чимала частина педагогічної і наукової біографії вченого. У 1929–1934 рр. він викладав історію у Жовківській гімназії. Деякий час жив у монастирі оо. Василіян, де упорядковував рукописи і стародруки монастирської бібліотеки, організував виставку стародруків, нових видань і екслібрисів, редагував збірник “З минулого Жовкви”, в якому містив і власні статті. У часописі “Життя і Знання” та в “Записках Чину Святого Василя Великого” (1935 р.) опублікував докладну історію Жовкви. Виступав з доповідями в читальні “Просвіти” та в бурсі.

Під час педагогічної праці в Жовкві підготував свої наукові і науково-популярні праці “Історичні проходи по Львові”, “Українське життя в давні часи, ч. 1. Княжа доба”, оповідання “Під прапори Хмельницького”, “Пригоди Юрка Козака”, “План майстра Дмитра”, статті для часопису “Життя і Знання”: “Запорозьке військо”, “Зборівська битва”, “Початки Хмельниччини”, “Іван Мазепа”, а також цикл статей для “Української Загальної Енциклопедії”.

Плідна праця в Жовкві залишила серед її мешканців добру пам'ять про вченого, що й стало приводом для проведення вище вказаної конференції за участю науковців, вчителів району, наукових працівників Державного заповідника м. Жовкви.

Відкрив конференцію заступник керівника Районного відділу освіти І. Тимошук. Доцент Львівського регіонального інституту державного управління НАДУ, кандидат політичних наук І. Киянка розповіла про виникнення задуми щодо вшанування пам'яті І. Крип'якевича в Жовкві. Членкиня Спілки художників України й заступник директора “Фонду святого Володимира” Л. Крип'якевич згадала про традиції патріотичного виховання в родині Крип'якевичів. Учень академіка доктор історичних наук, професор Ю. Сливка висвітлив світлі сторінки біографії та наукової діяльності вченого. Директор Львівської обласної універсальної наукової бібліотеки І. Сварник проаналізував роль І. Крип'якевича у дослідженні історії України. Старший науковий співробітник Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, кандидат історичних наук Ф. Стеблій доповів про подвижницьку місію І. Крип'якевича як захисника академічного статусу очолюваного ним в минулому Інституту та живу традицію вшанування пам'яті вченого в його колективі.

На завершення конференції виступив директор ЗОШ № 1 І. Шевчук, який подякував доповідачам за всебічне відтворення образу видатного вченого, творча

спадщина якого має неоціненне значення для виховання молодого покоління патріотів України.

Завершило урочистість відкриття у вестибюлі школи меморіальної таблиці пам'яті академіка І. Крип'якевича, яку освятив настоятель церкви св. Йосафата о. Михайло Ткачів.

3 липня 2014 р. Науковий семінар “Іван Крип'якевич у родинній традиції, науці, суспільстві”.

Заслухано доповідь Олександра Луцького “Науково-організаційна діяльність Івана Крип'якевича в 50–60-х рр. ХХ ст.”, директора Інституту проф. Миколи Литвина “Іван Крип'якевич як громадський діяч і дослідник Першої світової війни”, Івана Патера “Союз визволення України та Іван Крип'якевич”. Учасники оглянули експозицію Музею визвольної боротьби України, присвячену 100-річчю від початку Першої світової війни. Львівських науковців привітала Леся Крип'якевич.

25 червня 2015 р. Засідання Вченої ради Інституту українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. Доповідь Ф. Стеблія: Курс лекцій І. Крип'якевича “Українська історіографія ХІХ–ХХ ст.” у Львівському таємному університеті у 1920-х рр.

30 червня 2016 р. Наукова академія пам'яті академіка АН України Івана Крип'якевича.

Доповіді: Іван Крип'якевич – організатор української історичної науки (Микола Литвин); Окремі матеріали про Івана Франка в архіві Івана Крип'якевича (Тамара Литвин); Крип'якевичі – близькі сусіди, знайомі, приятелі (Богдан Ковалів); Про збірник “Іван Крип'якевич у родинній традиції, науці, суспільстві”. Випуск 2. (Феодосій Стеблій).

21 квітня 2017 р. У Львові в приміщенні двох кімнат, призначених для Меморіального музею славетного історика України Івана Крип'якевича в Бібліотеці Академії наук ім. Василя Стефаника, відбулась установча конференція.

У програмі конференції були: вступне слово заступника директора бібліотеки Василя Ферштейна, доповідь про життєвий шлях і наукову діяльність Крип'якевича професора, доктора історичних наук Івана Патера, особисті спогади про спілкування з академіком, працівником відділу нової історії України Інституту українознавства імені Івана Крип'якевича НАН України Феодосія Стеблія, слово про важливість такого музею для зростання історичної науки Романа Чмелика, слово науковиці відділу рукописів Тамари Литвин про високу вартість переданого для музею родинною архіву, бібліотеки та особистих речей І. Крип'якевича. А з подячним словом виступила невістка історика – Леся Крип'якевич з побажанням, щоби музей був живим осередком для дискусійного подіуму молодих істориків.

Того ж дня на Личаківському історико-меморіальному цвинтарі біля могили І. Крип'якевича під батугою митрополита Ігоря Возняка і за участю о. Михайла Димида відправлено панахиду пам'яті академіка за участю хорової групи із Свято-Іванківської лаври при Музеї архітектури у Шевченківському гаї.

З поминальними промовами про академіка І. Крип'якевича виступили мер міста Андрій Садовий, професор університету Андрій Содомара, письменник Ігор Калинець, історик Феодосій Стеблій, історик Іван Сварник та донька Романа Крип'якевича Іванна.

Ігор Галушак.